

Lífeyrismál við starfslok LSS - A deild

Þórdís Yngvadóttir og Þóra Jónsdóttir,
Starfslokanámskeið Kennarasambands Íslands
Lífeyrissjóði starfsmanna sveitarfélaga, Sigtúni 42, Reykjavík , 4. nóvember 2015

Spurningar við starfslok

- Við hverju má ég búast þegar ég hætti að vinna?
- Hverjar verða tekjur mínar?
- Hvaða réttindi á ég og hvar?
- Get ég nálgast yfirlit yfir réttindi mín á einum stað?
- Hvernig ber ég mig að við að sækja um lífeyri
- Hvað þarf ég langan fyrirvara?
- Er flókið að sækja um ef ég á réttindi í mörgum lífeyrissjóðum
- Get ég unnið áfram þótt ég sé byrjuð að taka út lífeyri?
- Borgar það sig fyrir mig að fresta töku lífeyris
- Hvernig tek ég út viðbótarsparnaðinn minn?
- Ef ég fell frá, fær maki minn lífeyri?

Yfirlit

- Stoðir lífeyriskerfisins
- Lífeyrisgáttin
- Aðild að LSS
- Almenn deild – A-deild
- Séreignarsjóður
- Sótt um lífeyri

Þrjár stoðir lífeyristrygginga

Almannatryggingar

Ellilífeyrir

Örorkulífeyrir

Maka- og barnalífeyrir

Grunnlífeyrir

Tekjutrygging

Heimilisuppbót

Sérstök heimilisuppbót

Reiknivél TR

Lífeyrissjóðir

Ellilífeyrir

Örorkulífeyrir

Maka- og barnalífeyrir

Annar sparnaður

Eignir (þ.m.t. verðbréfaeign)

Viðbótarsparnaður

Hvað er *sameignarsjóður*?

- ▶ **Samtrygging** - líkt og aðrar tryggingar – ef tiltekin skilyrði eru uppfyllt myndast réttindi.

- ▶ Þrennskona- trygging eða réttindi:
  - **Ellilífeyri**

  - **Maka- og barnalífeyri**

  - **Örorkulífeyri**

Heildarsýn á ellilífeyrisréttindi þín í samtryggingarsjóðum

- **1. Hvar finn ég Lífeyrisgáttina?**

Þú getur fundið Lífeyrisgáttina á heimasíðu lífeyrissjóðsins þíns eða farið í gegnum Sjóðfélagavefinn.

- **2. Hvernig kemst ég inn í Lífeyrisgáttina?**

Þú skráir þig inn á Sjóðfélagavefinn með kennitölu og lykilorði. Ef þú átt ekki lykilorð þá geturðu stutt á hnappinn „Sækja um aðgang að vef“ þá birtist nýr gluggi þar sem þú fyllir inn kennitölu og stafi sem birtast. Lykilorðið er sent í heimabankann þinn og þar getur þú fundið hann undir „Rafræn skjöl“: Veflykill frá Lífeyrissjóði starfsmanna sveitarfélaga.

www.lss.is

Aðrar hagnýtar upplýsingar um lífeyrismál: <http://gottadvita.is/>

- LSS býður nýjum starfsmönnum upp á tvær samtryggingadeildir
- A deild eða V deild.
- **A-deild:** Kjarasamningsbundin aðild hjá starfsmönnum sveitarfélaga sem eru félagar í BSRB og BHM, ásamt KÍ (félag stjórnenda leikskóla og leikskólakennarar og félag kennara og stjórnenda í tónlistarskólum).
  - Starfsmenn frá 1. júlí 1998 eru í A-deild
  - Eldri starfsmenn eiga rétt á að fara í A-deild

Árið 1998 var svokölluðum eftirmannareglusjóðum lokað og stofnað nýtt lífeyriskerfi sem A og V deildin eru sprottin úr. Þeir sem voru starfandi fyrir þann tíma áttu kost á að halda áfram í sínum sjóðum.

Tveir þeirra eru reknir af LSS, en það eru Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar og Lífeyrissjóður starfsmanna Kópavogsbæjar.

Skylduaðild starfsmanna sveitarfélaga sem eru í BSRB og BHM.

- Réttindi eru fyrirfram ákveðin og tryggð sem eru **1,9%** af árslaunum (verðtryggt skv. vísitölu neysluverðs)
  - Iðgjald er breytilegt, er nú 16% (sjóðfélagi greiðir fast iðgjald: 4%)
- Eftirlaun miðast við almennan lífeyristökualdur 65 ára
- Hefjist lífeyristaka fyrr, lækkar mánaðarleg upphæð, en hækkar ef lífeyristaka hefst síðar.

60-----65-----70
0,45 - 0,65% lækkun á mán   x   0,6 - 0,86% hækkun á mán

Dæmi: m.v. 20 ára – 100.000 kr. mán
            Starfslok: 65 ára: 85.320 kr. mán
            Starfslok: 70 ára: 131.658 kr. mán

[Reiknivél á sjóðfélagavef](#)

Sjóðfélagi getur byrjað á lífeyri en samhliða haldið áfram að vinna og aflað sér réttinda. Iðgjöld greiðast áfram í lífeyrissjóð en þar sem taka lífeyris er þegar hafin hækka réttindin ekki.

A-deild örorkulífeyrir

- 40% örorkumat
  - Raunveruleg tekjuskerðing
  - Hafa greitt lágmarksiðgjald til sjóðsins
  - Vanhæfni til að gegna starfi sínu í 5 ár
  - Eftir 5 ár miðað við hæfni til að gegna almennum störfum
-
- Sá sem er á örorku og verður 65 ára, hættir á örorku og fer í staðinn á eftirlaun

A-deild makalífeyrir

Andist sjóðfélagi á maki hans rétt til makalífeyris til samtals fimm ára. Fyrstu þrjú árin nemur makalífeyrir hálfum eftirlaunaréttindum sjóðfélaga og síðan helmingast sú upphæð til næstu tveggja ára.

Makalífeyrir helst óbreyttur (50% af eftirlaunarétti):

- Þar til yngsta barn nær 22 ára aldri.
- Ef maki er meira en 50% öryrki og yngri en 67 ára við andlát sjóðfélaga

Makalífeyrir í stuttu máli

- Fullur réttur í 36 mánuði (50% af eftirlaunaréttindum sjóðfélaga, framreiknað)
- Hálfur réttur í 24 mánuði (25% af eftirlaunaréttindum)
- Fullur réttur ef barn er yngra en 22 ára
- Fullur réttur ef maki er meira en 50% öryrki og yngri en 67 ára við fráfall sjóðfélaga

Réttur til makalífeyris fellur niður ef maki stofnar á ný til hjónabands eða sambúðar.

A-deild - barnalífeyrir

Barnalífeyrir er greiddur með börnum látins sjóðfélaga til 22 ára aldurs og nemur um það bil 24.500 kr á mánuði verðtryggt m.v. vísitölu neysluverðs.

- Greitt þar til barn verður 22ja ára
- 24.500 kr vegna andláts sjóðfélaga
- 18.500 kr vegna örorku sjóðfélaga
- Upphæðir breytast eftir vísitölu neysluverðs

Séreignardeildin

- ▶ Viðbót á lífeyri – séreign sem erfist að fullu – Ekki aðfararhæfur
- ▶ Sjóðfélagi hefur greitt 2-4% af launum sínum í séreignarsjóð
- ▶ 2% kjarasamningsbundið mótframlag frá launagreiðanda
- ▶ Skattalegt hagræði
  - Tekjuskattsfrestun. Iðgjald dregið af launum, áður en skattur er reiknaður (ávöxtun). Tekjuskattur við útborgun.
  - Enginn fjármagnstekjuskattur og enginn eignarskattur

Útborgun

- ▶ Útborgun séreignar heimil eftir 60 ára aldur, hvort sem er í einu lagi eða í reglulegum greiðslum.
- ▶ Ráðgjöf vegna útgreiðslu m.t.t. mism. skattþrepa í útibúum Arionbanka - Borgartúni.
- ▶ Eyðublað í netbanka Arionbanka– einstaklingar-lífeyrissjóðir-eyðublöð
- ▶ Nánari upplýsingar Arionbanki.is Sími 444 7000
radgjof@arionbanki.is

- Umsóknareyðublað er hægt að nálgast á www.lss.is eða biðja um að láta senda sér það.
- **Ein umsókn:** Boðið er upp á að lífeyrissjóðurinn sendi umsókn til annarra sjóða sem sjóðfélagi á réttindi í.
- Hjá LSS er taka lífeyris óháð starfslokum, sé tilskyldum aldri náð.
- Skila þarf inn umsókn tímanlega áður en taka lífeyris hefst. (hálfur mánuður)
  - Til dæmis, hefjist taka lífeyris 1. desember þarf að skila inn umsókn í síðasta lagi fyrir 15. nóvember.

- Skattkort til þess að persónuafsláttur nýtist.
- Skattþrep: á ábyrgð sjóðfélaga að láta sjóðinn vita.
- Skipta skattkorti? Ef greiðslur eru frá fleiri en einum sjóði.
- Heildartekjur hafa áhrif á skattþrep. Mikilvægt að hafa réttar skattaupplýsingar svo fólk lendi ekki í skattlagningu eftir á.

Skattþrep 1 (37,30% skattur á samtals tekjur upp að 309.140 kr.)

Skattþrep 2 (39,74% skattur á samtals tekjur frá 309.141 til 863.404 kr.)

Skattþrep 3 (46,24% skattur á samtals tekjur frá 836.404 kr.)

Spurningar við starfslok

- *Við hverju má ég búast þegar ég hætti að vinna?*
- *Hverjar verða tekjur mínar?*
- *Hvaða réttindi á ég og hvar?*
- *Get ég nálgast yfirlit yfir réttindi mín á einum stað?*
- **Lífeyrisgáttin og Tryggingastofnun ríkisins - Reiknivél TR**

- *Hvernig ber ég mig að við að sækja um lífeyri*
- *Hvað þarf ég langan fyrirvara?*
- *Er flókið að sækja um ef ég á réttindi í mörgum lífeyrissjóðum*
- **Senda inn umsókn – af vef LSS - óska eftir að haft verði samband við aðra sjóði**

- *Get ég unnið áfram þótt ég sé byrjuð að taka út lífeyri? Já*
- *Borgar það sig fyrir mig að fresta töku lífeyris? Já, í fjárhæðum*
- *Hvernig tek ég út viðbótarsparnaðinn minn? Eftir 60 ára, fá ráðgjöf og sækja um*
- *Ef ég fell frá, fær maki/börn lífeyri? Já - sjá fyrri glærur*

Hafðu samband ☺

- Skrifstofa LSS
Sigtúni 42
105 Reykjavík
Sími: 540 0700
Netfang: lss@lss.is
Opið alla virka daga
kl. 9.00-16.00
- Símatími lífeyrisdeildar kl.
13.00-16.00

Vefsíður með upplýsingum

LSS.is

Sjóðfélagavefur

Lífeyrisgáttin

Gottadvita.is

ll.is

Rsk.is

TR.is

Séreignardeild LSS:

Upplýsingar og umsóknir
Arionbanki, Borgartúni 19.

Sími 444 7000.

Tölvupóstur:

radgjof@arionbanki.is

Arionbanki.is